

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نپاشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

<https://www.cfr.org/in-brief/how-russias-war-ukraine-could-amplify-food-insecurity-mideast>

برگردان: نادر ثانی
۲۷ اپریل ۲۰۲۲

کالی رابینسون:

چگونه جنگ روسیه در اوکراین می‌تواند ناامنی غذایی در خاورمیانه را تشدید کند

۲۱ اپریل ۲۰۲۲

خرید و فروش نان در بازار قاهره در مصر

تهاجم روسیه به اوکراین، منابع غذایی در سراسر کشورهای واقع در خاورمیانه و شمال آفریقا (۱) را به خطر انداخته است، منطقه‌ای که بسیاری از کشورهای آن بشدت به واردات، به ویژه کالاهای اساسی مانند گندم متکی هستند. پیش از آغاز این جنگ، عدم وجود امنیت در برآوردن نیازهای غذایی توده‌ها به دلیل تغییرات آب و هوایی، کمبود آب و همه‌گیری کووید-۱۹ مشکلی بزرگ در این منطقه بود.

ناامنی غذایی در خاورمیانه و شمال آفریقا تا چه اندازه مخاطره‌آمیز است؟

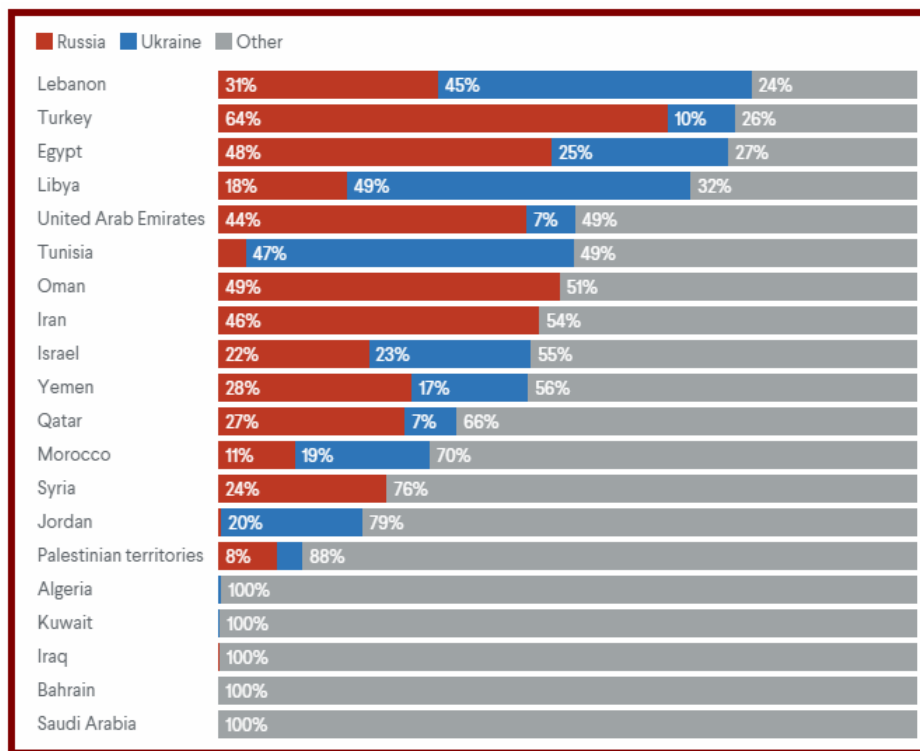
برخی از کشورهای منطقه نسبت به سایرین از امنیت غذایی بیشتری برخوردار هستند. اما زمانی که جنگ روسیه و اوکراین باعث اختلال در عرضه مواد غذایی شد، بخشی از این کشورها در وضعیت خطرناکی قرار داشتند. برای

نمونه، در سوریه و یمن، شرایط جنگی سال‌های اخیر و اقتصادهای تحت محاصره و بایکوت، تامین هزینه غذا را برای بسیاری از ساکنان این کشورها دشوار کرده بود.

نمونه بسیار خطرناک دیگر لبنان است: در این کشور بهای مواد غذایی در خلال سه سال گذشته بیش از ده برابر شده است، دلیل این امر سه‌گانه است: از سوئی وضعیت سیاسی و اقتصادی این کشور دچار هرج و مرج شدید بوده است و درست از اینرو ارزش پول لبنان در برابر دلار امریکا بشدت کاهش یافته و از سوی دیگر انفجار بندر بیروت در سال ۲۰۲۰، سیل‌های اصلی غلات این کشور را نابود کرد و قابلیت ذخیره مواد غذایی در لبنان را بشدت کاهش داده است.

برای درک این که کدامین کشورهای خاورمیانه و شمال افریقا برای تهیه گندم مورد نیاز خود به روسیه و اوکراین متکی هستند به نمودارهای زیر نگاهی می‌کنیم.

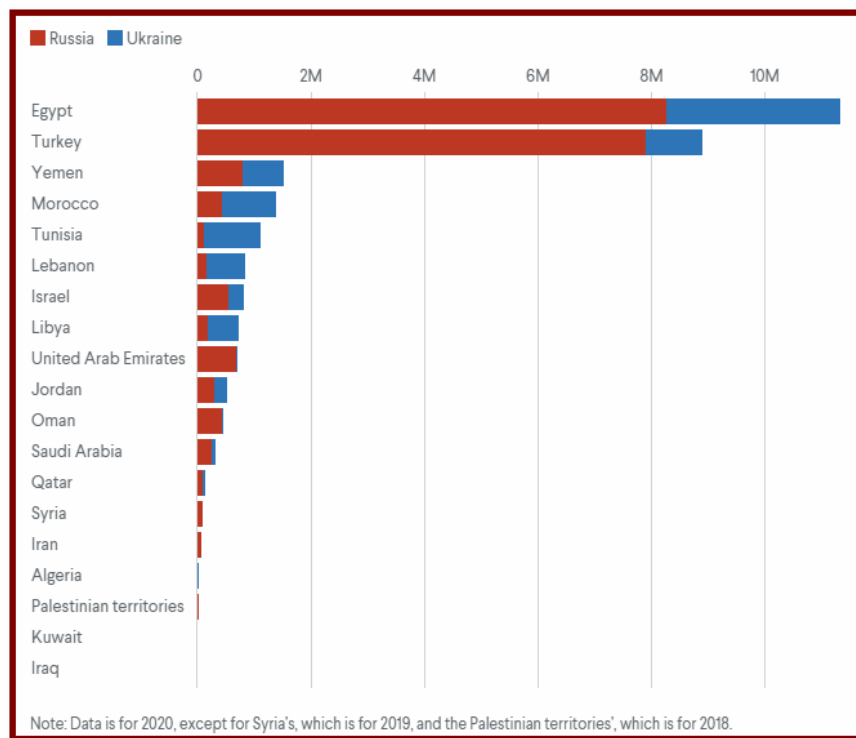
نمودار ۱ نشان‌دهنده درصد واردات گندم کشورهای منطقه از روسیه، اوکراین و دیگر کشورهای جهان در سال ۲۰۱۹ است:

نمودار ۱

در نمودار بالا می‌بینیم که کشورهای لبنان، ترکیه، مصر، لیبیا، امارات متحده عربی، تونس، عمان، ایران، اسرائیل و یمن بیش از نیمی و یا نزدیک به نیمی از گندم مورد نیاز خود در سال ۲۰۱۹ را از روسیه و یا اوکراین تهیه کرده‌اند و بدینگونه با جنگ کنونی تهیه این مورد اساسی غذایی با خطری جدی روبه رو شده است.

در نمودار ۲ واردات گندم توسط کشورهای خاورمیانه و شمال افریقا به میلیون تن (۱۰۰۰ کیلو)، در سال ۲۰۲۰ به نمایش درآمده است.

نمودار ۲

تمامی اطلاعات موجود در نمودار بالا به استثنای سوریه و حکومت خودگردان فلسطین برای سال ۲۰۲۰ است. برای دو کشور نامبرده اطلاعات درج شده مربوط به سالهای ۲۰۱۹ و ۲۰۱۸ است. گذشته از مورد گندم که در بالا یاد شده است باید به موارد زیر نیز توجه کنیم:

- جنگ عرضه غلات و سایر کالاهای مورد نیاز منطقه مانند دانه‌های روغنی، روغن پخت و پز و کود را مختل می‌کند.
 - حدود یک چهارم مجموع صادرات گندم روسیه و اوکراین و نیمی از صادرات ذرت آنها برای سال‌های ۲۰۲۱-۲۰۲۲ متوقف شده است.
 - بسیاری از زیرساخت‌های اوکراین که از تجارت حمایت می‌کنند، از جمله بنادر و خطوط ریلی، تخریب شده یا آسیب دیده‌اند.
 - اوکراین همچنین صادرات برخی غلات را برای محافظت از ذخایر خود ممنوع کرده است.
 - علاوه بر این، حتی اگر جنگ بزودی پایان یابد، احتمالاً پیامدهای این جنگ همچنان سدی در راه تولیدات کشاورزی خواهد شد. سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد (۲) تخمین می‌زند که حدود ۳۰ درصد از مناطق زراعی در اوکراین به دلیل جنگ کاشته نشده یا برداشت نخواهند شد.
- برای مسلمانان خاورمیانه و شمال آفریقا، این زمان دردسر ویژه‌ای با خود به همراه داشته است: در طول ماه رمضان، که از اوایل اپریل آغاز شد، خانواده‌ها معمولاً پس از روزه گرفتن در طول روز، مقادیر بیشتری از مواد غذایی مصرف می‌کنند. بلافاصله پس از شروع جنگ، خرید مواد غذایی برای ذخیره کردن این مواد در سراسر منطقه رخ داد چرا که توده‌ها از کمبود مواد غذایی به ویژه برای این وعده‌های غذایی می‌ترسیدند.

بدیهتاً در چنین شرایطی تهدیدستان منطقه در معرض خطر شدیدتری هستند. آنها سهم بیشتری از درآمد خود را صرف غذا می‌کنند. برخی از آنان کشاورز هستند و از اینرو کمبود بذر و کود بیشترین ضربه را به آنها وارد می‌کند. همچنین انتظار می‌رود کسانی که به کمک‌های غذایی بین‌المللی متکی هستند، ناچار به تحمل دشواریهای بسیار بیشتری باشند چرا که دو کشور اوکراین و روسیه تأمین‌کنندگان عمده گندم، ذرت و روغن آفتابگردان در برنامه جهانی غذا هستند.

منطقه چگونه با این بحران مقابله خواهد کرد؟

این بحران بسیاری از دولت‌های حاکم در کشورهای منطقه را در وضعیتی قرار داده که ناچارند برای تغییر سیاست‌های کارآمدی غذایی خود و برای جست و جو برای تهیه جایگزین‌ها تلاشی بسیار کنند. به عنوان نمونه:

- مراکش صادرات برخی از مواد غذایی را برای تقویت منابع داخلی به حالت تعلیق درآورده است.
- مصر که برای چندین ماه ذخایر غذایی دارد از امارات متحده عربی بودجه‌ای دریافت کرده است که به این کشور کمک کرده است تا بتواند بهای نان عرضه شده به مردم را کنترل و حفظ کند.
- این کشور همچنین در حال بررسی تولیدکنندگان دیگر عمده مواد غذایی مانند ایالات متحده، استرالیا و هند به عنوان جایگزینان روسیه و اوکراین است.
- ترکیه می‌تواند مسیر مشابهی را در پیش بگیرد.
- کشورهای عربی خلیج‌فارس - که جمعیتی کمتر و دارایی بیشتری نسبت به همسایگان خود دارند - هستند که می‌توانند براحتی جایگزینان جدیدی را تهیه کنند.
- ایران قراردادی با روسیه برای تضمین واردات امضاء کرده است.

کارشناسان بر این باورند که کشورهایمانند لبنان، لیبیا، سوریه و یمن که از بی‌ثباتی اقتصادی و اجتماعی عمیقی رنج می‌برند، ناچارند که برای پاسخ‌دهی مؤثری تلاش بسیاری کنند.

کارشناسان می‌گویند که دولت‌های منطقه تلاش بسیار خواهند کرد که به ویژه از افزایش قیمت نان اجتناب کنند. در بسیاری از این کشورها، یارانه نان، بخشی از سیاست اقتصادی و اجتماعی دولت‌های حاکم در نظر گرفته شده است و افزایش قیمت‌ها می‌تواند به ناآرامی‌ها دامن بزند. قیام‌های منطقه‌ای سالهای ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۲ که معمولاً به عنوان بهار عربی شناخته می‌شوند، به دنبال افزایش بهای نان که بیش از هر چیز در رابطه با برداشت کم گندم روسیه در سال ۲۰۱۰ بود، رخ داد. هر چند که هنوز به دلیل افزایش مواد غذایی تظاهرات بزرگی در منطقه رخ نداده است، به احتمال زیاد در کشورهایی که مردم از دولت نامید هستند، مانند تونس، چنین خیزشهایی به وقوع خواهند پیوست.

پانوشت‌ها:

(۱) Kali Roboinson که دارای فوق‌لیسانس روزنامه‌نگاری است در خلال سالهای اخیر از جمله در مرکز خبرگزاری "الجزیره" در شهر دوحه در قطر و در خبرگزاری "آسوشیئد پرسی" در نیویورک به فعالیت مشغول بوده است.

(۲) در زبان انگلیسی از مجموع این کشورها با حروف اختصاری MENA که مخفف Middle East and North Africa می‌باشد، یاد می‌شود.

(۳) UN Food and Agriculture Organization